

**QORTI TAL-MAGISTRATI
(GHAWDEX) GURISDIZZJONI SUPERJURI**

**MAGISTRAT DR.
PAUL COPPINI**

Seduta ta' l-4 ta' April, 2006

Citazzjoni Numru. 2/2001/1

Roger u Antoinette konjugi Portelli .

VS

Tasika Auto Limited .

Il-Qorti ,
Rat iċ-ċitazzjoni li permezz tagħha l-atturi, wara li
ppremettew :

Illi l-atturi huma s-sidien tal-karrozza Opel Astra bin-numru
ta' registrazzjoni ittri ADP numri 962 (ADĠ 962), liema
vettura huma xtraw ġdida fjamanta fis-sena 1997,
mingħand is-soċjeta' konvenuta ;

Illi għal habta ta' Marzu jew April tas-sena elfejn (2000), l-
attur kien inkariga lis-soċjeta' konvenuta sabiex tbiddel il-
magna tal-karrozza minħabba xi ħsarat li kienu żviluppaw
fl-istess magna ;

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi l-ftehim mas-soċjeta' konvenuta kien li s-soċjeta' konvenuta twaħħal magna tal-istess għamla, mudell, kapaċita', manifattura, u kwalita' bħal magna li riedet tinbidel ;

Illi sussegwentement li ġiet mibdula l-magna rriżulta li l-magna li ġiet installata fil-vettura tal-atturi ma kenitx tal-kwalita' pattwita billi ġiet imwaħħla magna ta' għamla, mudell, kapaċita' u manifattura differenti mill-magna li kellhom l-atturi fil-karrozza tagħhom bil-konsegwenza li l-karrozza ma baqgħetx taħdem b'mod tajjeb kif kienet qabel, u dan kif ser jiġi ppruvat ampjament fil-kors tal-kawża ;

Illi għalkemm is-soċjeta' konvenuta ġiet interpellata diversi drabi sabiex tissostitwixxi l-magna li ġiet mibdula minnha ma' magna oħra tal-istess għamla, mudell, kapaċita', u manifattura tal-vettura tal-atturi, is-soċjeta' konvenuta baqgħet inadempjenti.

Talbu lis-soċjeta' konvenuta tgħid għaliex m'għandhiex din il-Qorti :

1. Tiddikjara li l-magna li ġiet mibdula mis-soċjeta' konvenuta mhijiex tal-kwalita' pattwita ;

2. Tikkundanna lis-soċjeta' konvenuta tbiddel il-magna li ġiet installata minnha fil-vettura tal-atturi ma' oħra tal-istess għamla, mudell, kapaċita' u manifattura tal-vettura tal-atturi .

Bl-ispejjeż u bl-ingunzjoni tal-konvenut għas-subizzjoni li għaliha minn issa jinsab imħarrek .

Rat id-dikjarazzjoni tal-fatti ta' l-atturi debitament ikkonfermata bil-ġurament ta' Roger Portelli .

Rat in-nota ta' l-eċċezzjonijiet tas-soċjeta' konvenuta li eċċepiet:

1. Illi preliminarjament it-tieni talba tal-atturi ma tistax issir u ma tregħix stante li a termini tal-Artiklu

1390 tal-Kap. 16 tal-Liġijiet ta' Malta l-konvenut ma jistax jitlob li l-magna li ġiet installata fil-vettura tiegħu tiġi mibdula ma' oħra ta' l-istess għamla, mudell, kapaċita' u manifattura bħal dik li kellu, iżda biss setgħa jagħžel jew li jirrifjuta l-magna u jitlob id-danni jew li jirċievi l-istess magna bi prezz anqas . L-attur ma talab l-ebda waħda minn dawn iżda għadu sal-lum jiġri u jutilizza l-vettura tiegħu bil-magna li ġiet installata mis-soċjeta' konvenuta.

2. Illi mingħajr preġudizzju għas-suespost it-talbiet attriċi huma infondati fid-dritt u fil-fatt u dan stante illi l-magna li twaħħlet mis-soċjeta' konvenuta kienet tal-istess għamla, mudell, kapaċita', manifattura u kwalita' bħal magna li nbidlet u għalhekk mhux minnu li din ma kienetx tal-kwalita' pattwita' .

3. Illi din il-kawża qed tintuża biss bħala skuża sabiex l-atturi ma jħallsux l-ammont dovut minnhom u dan peress illi huma qatt ma lmentaw mal-konvenut li l-magna tal-karozza ma kenitx tal-kwalita' pattwita' anzi dejjem talbu li jingħataw aktar żmien għall-ħlas peress li ma kienux f'pożizzjoni li jħallsu ;

4. Salvi eċċezzjonijiet ulterjuri fid-dritt u fil-fatt .

Rat id-dikjarazzjoni tal-fatti ta' l-istess soċjeta' konvenuta maħlufa minn Carmel Camilleri .

Rat id-digriet tagħha tal-10 ta' Lulju 2001 fejn innominat lil Joseph Scicluna bħal espert tekniku .

Rat ir-relazzjoni ta' l-istess espert tekniku pprezentata fis-27 ta' Settembru 2001 u minnu maħlufa fil-25 ta' Frar 2003 .

Rat il-verbal tal-kontendenti ta' l-24 ta' April 2001 fejn qablu illi, peress li l-kawża ċitazzjoni numru 13/2001 fl-ismijiet inversi, pendenti quddiem din il-Qorti wkoll, kienet konnessa mal-kawża preżenti, dawn il-kawżi kellhom jinstemgħu kontestwalment u l-provi f'kawża waħda jkunu jgħoddu għall-kawża l-oħra wkoll .

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat il-verbal tagħha tat-28 ta' Ottubru 2005 fejn ħalliet il-kawża għal-lum għas-sentenza .

Rat l-atti l-oħra kollha tal-kawża, inklużi l-verbali tax-xhieda prodotti u d-dokumenti esebiti .

Ikkunsidrat :

Illi permezz ta' din il-kawża l-atturi qed jitolbu dikjarazzjoni illi l-magna tal-karozza tagħhom, li ġiet mibdula mis-soċjeta' attriċi fuq inkarigu tagħhom, ma kienitx tal-kwalita' pattwita . Konsegwentement jitolbu wkoll illi s-soċjeta' konvenuta tiġi ordnata tbiddel din il-magna .

Il-fatti li taw lok għal din il-kawża kienu fil-qosor is-segwenti :

Fl-1997 l-atturi kienu xtraw karozza ġdida tat-tip Opel Astra mingħand is-soċjeta' konvenuta . Għall-bidu tas-sena 2000 tfaċċat xi ħsara fil-magna tal-karozza, x'aktarx billi kien ħareġ iż-żejt kollu tal-karozza wara li l-attriċi kienet ħakket il-qiegħ tas-*sump* ir-Ramla . Għall-ewwel saru xi riparazzjonijiet li pero' rriżultaw li ma kienux solvew il-problema . Għalhekk ġie deċiż li jkun aħjar jekk tinbidel il-magna . Billi magna ġdida kienet tiswa xi Lm3000, l-atturi ppreferew illi tiġi nstallata waħda *second hand* ta' l-istess tip . Wara li nstabet magna bħal din mingħand xi *dealer* ieħor, u l-atturi aċċettaw il-prezz tagħha, din ġiet installata fil-karozza tagħhom minflok il-magna l-oriġinali li kienet ġarrbet il-ħsara . Kwazi sena wara, l-atturi pproċedew bil-kawża preżenti, hekk kif reġgħet tfaċċat il-ħsara f'din il-magna .

Mir-rapport peritali ta' l-espert inkarigat mill-Qorti sabiex jeżamina l-magna mibdula, jirriżulta illi : " ... *minn barra jiġifieri mid-dehra tal-magna preżenti, din tidher l-istess bħall-oriġinal, ukoll in-numru ta' identifikazzjoni tal-magna jagħti prova ċara li dawn iż-żewġ magni huma identiċi bħala għamla, kapaċita u manifattura tant li l-punt numru sitta jurina wkoll li ż-żewġ magni nħadmu fl-istess impjant ...* " Ikompli jżid pero' illi din l-istess magna "*għandha*

bżonn ta' diversi tiswijiet biex din tiġi taħdem tajba." Wara li jelenka x'kienu dawn it-tiswijiet, l-espert tekniku jippreċiza illi "*dawn il-partijiet imsemmija għal bdil m'huma bl-ebda mod imkissrin iżda huma mikulin bl-użu (wear and tear) minħabba li l-magna ma hix ġdida.*"¹ Mistoqsi in eskussjoni jekk il-magna in kwistjoni kienitx ta' kwalita' aċċettabbli, l-espert tekniku wieġeb : ... *Inxrat second hand . Meta inti tixtri magna hija biex ngħid hekk kaxxa magħluqa . Jiġifieri biex tkun mija fil-mija li l-magna hi perfetta, trid tixtriha ġdida . Il-karozza kellha l-mili fuqha, qed tifhem, ma tistax tgħid . Il-magna kienet bħal ma kellu originali eżatti ... jiġifieri meta tixtri magna second hand dak li jkun mhux se jħallik iżżarmaha ħalli tara l-kundizzjoni kif inhi u m'hiex ġewwa ... għax biex terġa' twaħħal l-affarijiet kollha, għandek il-gaskits, għandek ħafna affarijiet x'tagħmel, jiġifieri ħadd m'hu se jidhrol fi spiża addizzjonali u jżarmaha.*" Mistoqsi mbagħad jekk setgħetx taħdem mingħajr il-bdil tal-parts minnu elenkati, s-sur Scicluna spjega illi : "*taħdem, pero' mhux mija fil-mija . Pero' li kien jiġrilha ħsara ma kien jiġrilha xejn . Dak li jkun mittiekel jibqa' mittiekel ...*"²

Minn dan kollu jirriżulta illi l-allegazzjoni ta' l-atturi li l-magna *de quo* ma kienitx tal-kwalita' pattwita' ma ġietx issostanzjata . L-atturi konsapevolment ippreferew li jinstallaw magna użata fil-karozza tagħhom, bir-riskji kollha illi tali deċizzjoni kienet timporta, kif imfisser tajjeb mill-espert tekniku . Infatti l-karozza ħadmet u baqgħet taħdem bil-magna l-mibdula anke sa meta ġiet intavolata l-kawża, u ma jirriżultax mill-provi illi sa dakinhar l-atturi kienu lmentaw mar-rappreżentanti tas-soċjeta' konvenuta dwar xi difetti f'din il-magna . Il-mankamenti li semma l-attur u li ta spjegazzjoni tagħhom l-espert tekniku, kienu dovuti biss għall-*wear and tear* normali li jkun hemm fuq kwalunkwe magna wara ċertu żmien ta' użu, u mhux għax il-magna kienet *per se* ħażina jew difettuża . Kif ikompli jfisser fir-relazzjoni tiegħu l-espert tekniku, dawn il-parts setgħu faċilment jinbidlu bi spiża minima biex il-magna tiġi taħdem sew .

¹ Ara rapport peritali a fol. 36, 37 tal-process .

² ara xhieda Joseph Scicluna a fol. 70 - 75 .

Madankollu, minbarra dawn ir-raġunijiet fattwali, din il-kawża lanqas tista' tirnexxi mill-aspett legali . Iċ-ċitazzjoni preżenti tidher illi hija bbażata fuq l-artikolu 1390 tal-Kap. 16 . Issa kif ġie ribadit mill-qrati tagħna f'dan ir-rigward, f'każ fejn kienu jeżistu ċirkostanzi pjuttost simili :

*"L-artikolu 1390 tal-Kap. 16 kjarament u tassativament jiddeponi illi 'jekk il-ħaġa li l-bejjiegħ iġib biex jikkunsinna ma tkunx tal-kwalita' mwegħda jew ma tkunx bħall-kampjun li fuqu l-bejgħ ikun sar, ix-xerrej jista' jagħżel : (1) jew li jirrifjuta l-ħaġa u jitlob id-danni ; (2) jew li jirċievi l-ħaġa bi prezz anqas fuq stima ta' perit' . Minn imkien fil-liġi ma jirriżulta d-dritt li qed jippretendu l-appellanti li l-venditur iżomm l-oġġetti li ma jkunux skond il-kwalita' miftehma jew bħall-kampjun u jesigi li dan jiġi b'xi mod irrangat, in parte mibdul jew sostitwit . Din hi dispożizzjoni essenzjali għall-protezzjoni tal-kompratur kontra l-pretensjoni tal-venditur li, una volta jkun ikkonsenja oġġett mhux tal-kwalita' miftehma jew mhux bħall-kampjun, jippretendi li l-kompratur kellu jżomm dak l-oġġett ikkonsenjat waqt li hu jipprova jirrangah jew jimmodifikah biex iġibu jaqbel mal-kampjun jew mal-kwalita' miftehma . Il-kompratur kellu d-dritt li jagħżel li jirrifjuta l-oġġett jew li jżommu bi prezz anqas . Din hi l-għażla miftuha lill-kompratur li l-appellanti, għar-raġunijiet tagħhom, ma għamlux."*³

Fil-każ tagħna l-atturi m'għamlux dawn l-għażliet, imma talbu addirittura li l-magna tinbidel . Imma kif ġie mfisher fis-sentenza hawn ċitata, dan ma setgħux legalment jagħmluh, u f'dan is-sens kienet appuntu l-ewwel eċċezzjoni tas-soċjeta' konvenuta .

Għaldaqstant, sew minħabba illi l-allegazzjoni ta' l-atturi li l-magna nstallata fil-karozza ta' l-atturi ma kienitx tal-kwalita' pattwita ma rriżultatx, kif ukoll għax mhux konsentit bil-liġi tagħna li ssir talba bħal dik magħmula

³ Joseph Cassar Aveta noe. vs Josph Gatt et. : Appell Superjuri : 4.12.1998 kollez vol. LXXXII pt. II. pag. 1281 .

Kopja Informali ta' Sentenza

mill-atturi fi kwistjonijiet simili, l-azzjoni tagħhom ma tistax tirnexxi .

Għal dawn il-motivi tiddeċidi l-kawża billi, filwaqt illi tilqa' l-eċċezzjonijiet tas-soċjeta' konvenuta, tiċhad it-talbiet attriċi bl-ispejjeż kontra l-atturi

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----